

تۈرك يۈردى

تۈرك اومباقلرى مركز ھېيئىتى طرفىندە نەشر اولونۇر

جلد ۴

ايلول ۱۹۲۶

نومرو ۲۱

آنادولينك تارىخى جغرافىاسى

— ۲ —

اون توركن بلكى - ابن بطوطه ومستوفى - قيصريه وسيواس - الجزيره حكمدارى -
فرمان بى ، قونيه - تكة بى ، علائيه و آنطاليه - حميد بى ، اكرى دير -
كرمیان بى ، کوتاهیه و سیوریحصار - منتشا بى ، میلان - آیدین بى ،
آیالوغ وازمیر - صاروخان بى ، مغنيسا - قرهسى بى ، برغمه - عثمانلى
بلكى ، بروسه - قزىل احمدلى بى ، سینوب .

هجری ۸ (م ۱۴) نجى عصرده توركن بلككلىرىنىك حدودلىرى آشاغى يوقارى
زوردهكى قديم آنادولى ولايتلىرىله تقابل ایدیوردی . بونلرک اك بویوکى اولان
قرهمان قديم «Sycaonien» ، آق دکز ساحلندهكى تکه ایللى «Pamphylia, Licia»
داخلدهكى حمید ایللى «Isauria, Pisidia» ، کرمیان «Phrygia» و قره دکز
ساحلنده بعضاً اسفندیار دنیلن قزىل احمدلى ایللى ده «Paphlagonia» ، آق دکز
قیلرندە منتشا «Caria» ، آیدین و صاروخان برلکده «Lydia» ، قرهسى «Mysia» دن
نهایت ، بالاخره بوتون بو دو قوز ولايتى ید تسخیرلرینه کچیرن عثمانلى اولکەسى
کندیلرینک ییزانسلیلردن هنوز ضبط ایتمش اولدقلى «Bithia» ایلله کوچوک
فریکیا Phrycia Epictetus دن عبارتدی . بوتورکمن بلككلىرى زماننده آنادولينك
احوالى حقنده بربرستانلى ابن بطوطه نك سياحتنامه سنده چوق شایان دقت معلومات
واردر .

۳۳۷۵ (۱۳۳۳) ده سوریه ساحلندهكى بوذات علائیه چیقوب سینوبه کیدرکن
یولنه تصادف ایدن کوچوک بکلرک قوناقلرینى زیارت ایتمش و سینوبدن برسفینهیه

را کباً قره دکنی کچهرک قریمه واصل اولمشدر . مع التأسف سیاحتنامه نك بر قسمی غائب اولمش اولسه کر کدر . مومی الیه علائیه دن ساحلی تعقیباً آنطالییه اورادن تپه لری آشارق حمید ایلنده عین اسمده کی کول کنارنده واقع ا کری دیره واصل اولمشدر .

بورادن صاپا بریول ایله لادیق (Laodica ad Licum) دن کچهرک منتشاده کی میلانه وارمش ، اورادن ده آنادولی نی قطراً قطع ایدهرک قونییه و قیصری طریقله سیواس و ارزن رومه کیتمشدر . بوراده بر ا کیسک قسم وار ، چونکه بوندن صوکره ذکر اولونان شهر آیدنده کی بیرکی قصبه سی در ، که بوراسی آیائلوغ زیارتی مناسبتیه ذکر اولمشدر . بوندن صوکره اینه شمال و شرقه دونه رک بورسی نی طوتیور ، بورادن قره دکنز ساحلنده کی سینوبه کیدرکن کذرگاهنه تصادف ایدن شهرلره اوغرایور .

معاصر ی مستوفی بلاد روم جغرافیاسی فصلنده ابن بطوطه نك شهرلر حقنده ویردیکی تفصیلاته بعض علاوه لر یاییور . فقط مستوفی اثرینی ۵۷۰ (م ۱۳۴۰) ده یازمش اولمقله برابر کندیسندن اولکی منابه استناد ایدیور . و بلاد روم حقنده کی ویردیکی معلومات آنادولینک ۱۰ تورکن بکلکی زمانه دکل صوکره سلجوق سلطانلری زماننده کی احواله عائددر .

۹۵ (م ۱۵) نجی عصر ابتداسنده تیمورک آنادولی یه کیرمسی ایشارک جریاتی موقتاً دکیشدیرمش و یوکسلمکده اولان عثمانلی حکومتی ربع عصر کری به آتمشدر . تیمورک سفرلری حقنده علی بن یزدک ویردیکی معلومات اولکه حقنده ده بزی تنویر ایدیور . کذلک تورکجه جهاننمادن ده ده بر قسم معلومات آله بیلورز . بو اثر ۱۱۵ (م ۱۷۰) نجی عصر ابتدالرنده و عثمانلی حاکمیتک آنادولیده چوقدن تأسس ایتمش بولندی نی بر دورده یازمش اولمقله برابر سلجوق سلطانلرندن یادکار قالان آباداتی ده ذکر ایتمکده در .

بو ذکر ایتدی کمزاون امارتی تعریف ایتزدن اول قرمان حدودینک شرقده واقع شهرلر حقنده بعض تفصیلات ویرملی یز . بو حدود قیزیل ارمغک بر قسمیه

بورادن جنوبه ، جيحانه دوغرى تمديد ايديلهن بر خطله تعيين ايديله بيلير .
 بو حدودك شرقنده كى قسم سكرنجى عصرده (م ۱۴) عراق وايرانده حكمفرما
 اولان موغول حكمدارلردن ايدخانيلر آلنده ايدى . بوراده اونلرك واليلرى
 بولونوب بويوك موغول استيلاسدن صوكره بواراضيده يرلشمش اولان اوراق
 توركن طوائفى آراسنده سكونت و آسايشى ادامه ايدرلردى . قرمان حدودينك
 شرقنده كى باشليجه شهر قيصرية ايدى ، كه سلجوقلر زماننده ملك رومك بلده تانيسى
 ايدى . وقزوئى نك سلجوق پايتختى اولمق اوزره كوستردىكى يرده بوراسيدر .
 بوراده موجود محال مقدسه آره سنده امويه دورنده كى بطال غازى نامنه انشا
 ايدلمش اولان بويوك جامع واردر . مستوفى قيصرية يى سلطان علاء الدين سلجوقى
 طرفندن انشا اولمىش طاش ديوارلرله محاط كوسترييور . بوراسى مستحكم برقلعه يه
 مالك وارجيش « argaens » طاغلك اتكندده واقع بويوك بر شهر در .

ينه مستوفى يه نظراً ارجيش فوق العاده يوكسك بر طاغ ايدى . تپه سنده هيچ
 بر زمان قاراكيك اولمازدى . واوزرنده بر چوق سيللر آقاردى . اتكلرنده
 آشاغنده اسمى كچه جك اولان دره لى واردى . طاغلك تپه سنده بويوك بر كليسا
 كورولوردى . قيصرية ده خليفه على نك اوغلى محمدك مشهور وجوق زيارت اولونان
 تره سى واردى . ابن بطوطه قيصرية يى زيارت ايتديكى زمان بوراسى عراق موغول
 سلطاني طرفندن اداره ايديلن قوتلى بر محافظ قطعه سيله مجهزدى . ۹۵۰ (م ۱۵) نجى عصرده
 قيصرية تيمور اردولرى طرفندن آنادولى ده اشغال اولونان اك مهم بلده ايدى .

قيصرية شرقنده كى آبلستانه arabisus له بيزانسيلر زماننده حدود قلعه سيدى ،
 تيمورك فتح ايتديكى قلعه لر مياننده ذكر اولنمقده در . مستوفى ده آبلستاندن اورته
 جسامتده بر شهر اولمق اوزره بحث ايدىيور . جهاننامه باغچه معناسنه اولان البستان
 تعمير جديديله كوسترييلور . قيصرية نك ۸۰ ميل غربنده واقع قير شهر (بيزانسيلرك
 Justinianopolis) ي چوق مهم بر يردى . تيمورك فتوحاتنه عائد حكايه لرده
 صيق صيق اسمى كچر . مستوفى قير شهرى ظريف بنالره مالك كنيشجه بر قصبه
 ديه كوسترييور ، جهاننامه ده قرمان شهرلرى مياننده صاييلمقده در . آمايه ويا

آماسيه (Amasia) سلجوق زماننده ولايت مركزلاردن برى ايدى . مستوفى بورانك سلطان علاءالدين طرفندن يكيدين انشا اولنديغنى سويلر ، بورادن كچمش اولان ابن بطوطه آماسيه نهر بويىچە انشا ايدلمش صو دولابلى واسطه سيله اسقا اولونان محتشم باغچه لرله محاط كنىش سوقاقلره ، ظريف بازارلره مالك بويوك بر قصبه ديهه تعريف ايدىيور . زماننده بوراسى عراق حكمدارى النده ايدى . بورادن آز اوتوده Simusa (جهانماده صونيا) نامنده كى اهالىسى متعصب شيعيلردن مركب بر شهر واردى . آماسيه نك شمانده لادى Laodicia Pontica شهرى كاثن اولوب بوراسى سلجوقلر زماننده مهم برموقعدى . ابن بى بى تاريخنده صيق صيق آدى كچر . صامسوره و يا صامصون (Anisos) مستوفى طرفندن كيار ايچون بويوك برليمان ديهه تعريف ايدىيور . ۸۵۰ (م ۱۴) نجى عصر ك نصف اخيرنده داها اسكى برليمان اولان صانوب و يا سينوب Snspe ليانندن كنديسنه دونن تجارتله زنكىن اولمشدى (۱)

نيكسار (ناكسار) Neo Cacsarea سلجوقلر زماننده اهميتلى بر قصبه اولوب ابن بى بى طرفندن صيق صيق ذكر ايدلمكده در . مستوفى بوراسى جوق ميوه ورن باغچه لرله مالك اورته جسامتمده بر قصبه كوسترييوردى . نوقار و يا دوقاد آماسيه اوزرنده ، نيكسارك غربنده واقع اولوب سلجوقلر بويوك سنجاقلاردن برى ايدى . داها غربنده ده ، ابن بى بى وداها صوكره كى مؤلفلر طرفندن ذكر ايديلن زيمه كاشدر . قيزيل ايرمق (هاليس) اوزرنده كاثن سيواسى (سه باستيا) شهرى سلطان علاءالدين طرفندن يكيدين انشا ايدلمش و بوذات يكي كار كيرانشا آن ايچون كسمه طاش قوللانمشدر . مستوفى بورانك يوك قوماشلى مشهور اولديغنى وعظيم اخراجاتده بولنديغنى سويلر . اقليمى صوثوق اولديغنى فقط حبوباب قادار يوكده يتشديكنى علاوه ايدر . ابن بطوطه سيواسك عراق سلطاني طرفندن

(۱) قزوینی ii ۳۷۱ ؛ ابن بطوطه ii ۳۸۷ ۲۸۹ ۲۹۲ ؛ ابن بى بى ۲۶ ، ۲۰۸ مستوفى ۱۶۲ ، ۱۶۳ ، ۱۶۴ ، ۲۰۲ ، على بن يزد ii ۲۷۰ ، ۴۱۶ ، ۴۱۷ ، جهانما ۵۹۹ ، ۶۱۵ ، ۶۲۰ ، ۶۲۲ ، ۶۲۳ .

اداره ایدیلن شهرلرک اک بویوک اولدیغنی ادعا ایلر. بوراده بر حکومت قوناغی ، ظریف سوقاقلر ، اعلا چارشیلر وبویوک بر مدرسه وارمش .
 مستوفی سیواسک قربندن ایرانه دوعری کیدن آنا یول حقنده معلومات و بر مکده در : ایکی منزله وسطی اهمیتده زامان ایکی منزل صوکره سلجوق تاریخلرنده صیق صیق آدی کچن آه شهره واریلیر . آق شهرک شمال غربنده قره حصار کائندرکه ابن بی بی بورادن صیق صیق بحث ایدر . وبوکا قره حصارالدوله نامنی ویرر ؛ مقصدی مستوفینکده بحث ایلدیکی ابو حصار ی عین زمانده کی دیگر حصار لردن تفریقدر . جهاننماده جوارنده شاب او جاقلری بولندیغنه بناء قره حصار شابین نامنی آلیور . آق شهردن ایرانه کیدن آنا یول اوچ منزله ارزنجانه واورادن عینی مسافه ایله أرزن رومه واریردی . بورادن یول جنوبه دوز ، اوچ منزله خانوسه (ویا ابن بی بی نک یازدینی کبی خناس ، بوکونکی آدی خنس) اورادن اون فرسخ صوکره ملاذ کرده ، بورادن ده سکز فرسخ مسافده وان کولی اوزرنده کی ارجیشه واریلیر . (۲)

اون امارتک اک بویوک قرمان آیالتی ، اسمنی بوحوالیده تمکن ایتمش برتورکن قیله سندن آلمشدی . مقری آیالتک اسمیله قرمانه دخی تسمیه اولونان « لارنده » ایدی . لارنده ییزانس دورندن قلله در . ۸۵ (م ۱۴) نجی عصرده بوراسنی زیارت ایدن ابن بطوطه قصبه یی (اللارنده) اوله رق کوستریور وبول صولرله اسقا اولونان باغچلر اورتیه سنده کائن ظریف بر شهر دییه تعریف ایدیور . عصرک نهایتلرنده تیمور عسکری طرفدن ضبط ویاغما ایدلمش فقط صوکره لری اولکی معموریتنی یکیدن اکتساب ایتمشدی . لارنده نک جنوبنده ارمناک واردر ، که مستوفی بورانک اولجه بویوک بر شهر اولدیغنی فقط صوکره دن ۸۵ (م ۱۴) نجی عصرده بر ولایت قصبه سی حالنه دوشدیکنی سویله یور . جهاننماده ده مسافه ایله (عربجه سلوقیه) برلکده ذکر اولنمده در . عثمانلی اداره سنده بو محللر ایچ ایلی

(۲) ابن بی بی ۲۶ ، ۳۹۲ ، ۲۰۸ ، ابن بطوطه ii ۳۸۹ ؛ مستوفی ۱۶۱ ، ۱۶۳ ، ۱۶۶ ، ۱۹۹ ، جهانما ۴۲۴ ، ۶۲۲ ، ۶۲۳ .

تعمیر یله یاد اولونان ولایت داخلنده ایدی . حالبوکه ساحل بونجه امتداد ایدن بویله برقطعه یه بو تعمیر پکده مناسبت آله میه جفندن ایچ ایلینک حقیقته اسکی یونانجه (کلیکیا) کله سنک محرف برشکلی اولسی سرد ایدلمشدر .

یوقاریده سویله ندیکی کبی قونیہ سلچوقلرک پایتختی ایدی ، فقط قرمان بکلکی زماننده ایکنجی صنف برشهر موقعه دوشدی . مستوفینک روایتنه کوره شهرده سلطان قلنچ آرسلان طرفندن انشا ایدیلان سرائیک بویوک برایوان ویا دیوانخانه سی وارمش . شهرک قلعه سی ده بوذات طرفندن انشا ایدلمشدی . بالاخره علامه الدین قصبه نك دیوارلرینی انشا ویا تعمیر ایتمش بونک ایچون کسمه طاشلر قوللانهرق اوتوز آرشین ارتفاع یکریمی آرشین درینلکندن خارجی خندق یامشدر . سورک محیطی ۱۰،۰۰۰ قدم ایدی . وهربری مستحکم قوله لرله محفوظ اون ایکی قاپیسی واردی . جوارده کی برتپه دن مقدار کافی صو اساله اولونویور و شهر قابولرینک بری یاننده برقه آلتنده محفوظ بویوک برصهرنجه ده ادخار ایدیلیور و بورادنده ۳۰۰۰ کونکله شهرک هر طرفنه داغیدیلیوردی . قونیہ جوارنده کی باغچه لرله مشهوردی ؛ بالخاصه صاری اریکلریله نام ویرمشدی . عظیم مقدار پاموق و بغدای شهرک اطرافنده کی تارلارده یتشمکده ایدی .

مستوفی علاوه دییور، که : زماننده قونیہ خرابه حالنده ایتمش یالکز قلعه دیننده کی محله سی غلبه لک برنفوسه مالکدی . شهرده بویوک شاعر صوفی و متصوف جلال الدین رومینک تربه سی واردی . بوراسی زیارتگاه انام اولمشدی . بوتربه ابن بطوطه طرفندن ده ذکر اولونیور، که بوذات قونیہ نك ظریف بنالرینی و بول سولرینی پک مدح ایدر .

شهرک باغچه لرینه سوریه یه چوق مقدارده اخراج ایدلمکده اولان قرالدین دیدکلری قایصی دن ده بحث ایدیور . روایتنه کوره : سوقاقلر کنیش ، بازارلر ارزاق و اشیا ایله دولو وهر قسم تجارت آیری بر محله اجرا اولنمده ایتمش . ابن بی بی ساچوق تاریخنده قونیہ نك اوچ قپوسی صیق صیق ذکر ایدر که بونلرده آت پازاری قاپوسی ، قطارجیلر قاپوسی ؛ احمد کوپرسی قاپوسی در .

قونیه‌نک قره حصار قلعه‌سی شهردن آذرب مسافه شرقده واقعدر . مستوفی بوراسنی ذکر ایدهرک بهرام شاه اسمنده بری طرفندن انشا اولندیغنی سویلر . بونک براز اوتیه‌سنده هر قدر بولونورکه بو اسم صوکره‌لری (آرکلی) صورتنده کورولمکده وجهانماده صیق صیق ذکر ایدلمکدهدر . قونیه‌نک شمالنده (لادیق سوخته) یعنی یانبیق لادیق *Laudicca Conbusita* وارددرکه ابن بی‌بی بوراسنی لادیقه نامنده کی (پونتیقا و آدیلقوم) کی دیگر لادیقلردن تفریق ایچون لادیق کوی دیه آیرر . جهانما بولانودیکا قونیوستایه بورغان لادیق ویاخود لادیقه قره‌مان نامنی ویریور . [۳]

قرمان ایالتنک شمال طرفنده آنقره (*Ancira*) وارددرکه بورانک اسمی اسکی عرب مؤلفلرند آتقوره، صوکره‌کی عجم و تورک مؤلفلرند انکوریه دیه اوقونمقدهدر . مستوفی بوراسنی معتدل اقلیمه مالک بر قصبه دیه کوستریور . جوارنده جوق حبوبات ، پاموق و میوه یتیشیرمش . تاریخده، ه ۸۰۴ (م ۱۴۰۲) ده تیمورلنک سلطان ییلدیرم بایزیدی بویوک بر میدان محاربه‌سنده مغلوب واسیر ایتدیکی یراولق اوزره معروفدی . بویوک طوز کولنک شرق قییسنده کائن قوش حصار ویا قره‌حصار مستوفی طرفندن اورتیه جسامتده بر قصبه دیه کوستریلیور . جهانمادهده اسمی یکمکدهدر . کولک جنوب اوجندن شرقه دوغری آذرب مسافهده ۵۶۶۵ (م ۱۱۷۱) تاریخنده ایکنجی قلنج ارسلان طرفندن انشا ایدلمش اولان آقمرای قصبه‌سی واقعدر .

بوراسنی مستوفی طرفندن میوه باغچه‌لریله محاط ظریف بر قصبه دیه کوستریلیور . (ابن بطوطه‌نک نقلنه کوره) آقمرای اوچ صو اوزرنده واقعدی، باغچه‌لری محتشم‌دی . قصبه‌خلقی ه ۸ (م ۱۴۰۲) نجی عصرده قویونلرینک یوکنندن مکمل خالیلر اعمال ایدرلر و بو خالیلر سوریه، مصر و عراقه عظیم مقدارده اخراج

[۳] ابن بی‌بی II ۲۸۱ - ۱۸۴ ؛ مستوفی ۱۶۲ - ۱۶۳ ؛ علی بن یزد II ۴۵۸

جهانما ۶۱۱ ، ۶۱۵ ، ۶۱۶ ؛ ابن بی‌بی ۸ ، ۹ ، ۳۷۸ - ۳۲۴ .

اولوتوردى. ابن بطوطه، زمانى آق سرايك الجزيره سلطاني اداره سنده اولدىغى علاوه ايدىيور.

آق سرايك اللى ميل شرقىده موقىي (ملاقوبيا) واردركه مستوفى طرفىدن ۸۵ م ۱۴ نجى عصرده اهميتلىجه بر موق ديه كوستريليور. بونك شمالىده مستوفى طرفىدن نيكده سانجاغنه تابع كوستريلن ديكر بر «قره حصار» واونكده شرقىده اولجه ارجيش طاغنىك اتكندى اولدىغى سويله ديكمز دولو (جهانماده دولو) كاشدى. بوراسى ابن بى تاريخنده قيصريه ايله برلكده برقاچ دفعه ذكر اولمشدر. مستوفى دولو لوى اورتى جسامته بر قصبه ديه كوسترييور و سولرى سلطان علاء الدين طرفىدن انشا ايدلمش اولدىغى بيلديرييور. ملاقوبيه نك جنوبىده نيكده (ابن بى كبد ديه يازييور) [۴] واردركه اسكى (طوانه Thvana) موقى يرينه قائم اولمشدر وكذا سلطان علاء الدين طرفىدن انشا ايدلمشدر. نيكده مستوفى طرفىدن اورتى جسامته رشهر ديه كوستريليور و بورادن كچمش اولان ابن بطوطه، قصبه نك بويوك بر قسمنىك خراب اولمش بولدىغى قيد ايدىيور و علاوه قصبه الجزيره سلطانلغنىك ملكى داخلنده اولوب، اوزرنده بولدىغى صويك آدى نهر الاسود يعنى قره چاي اولدىغى اوچ كوپرىسى بولدىغى سويله يور.

نيكده نك باغچه لرنده ميوه چوقدر. صولانمىلرى ايچون دكرمنلر قوللانيليردى نيكده نك جنوبىده ابن بى طرفىدن صيق صيق ذكر ايديلن لوله (لولون) واردى كه بوراسى بويوك بر قلمه اولوب برنجى قسمة سويلندىكى كيكيا قابولرى كچيدىنك شمال منتهاسنى تعيين ايدزدى.

۸۵ م ۱۴ نجى عصرده مستوفى لوله لوى اعلا مرطالره محاط كوچوك بر قصبه ديه كوسترييور، هواسى صوغوق ايتمش وجوارنده مشهور آويرلرى وارمش. تكة بلكلى اراضيسنده اك مهم شهرلر ليمانلريله مشهور علائيه و آنطاليه

[۴] ابن بى ۵، ۳۴، ۴۴، ۱۷۹، ۳۱۴، ابن بطوطه ii ۳۸۵، ۲۸۶

مستوفى ۱۶۲، ۱۶۳، ۱۶۴، ۲۰۲، ياقوت vi ۶۳۵، على بن يزد ii ۴۲۹ جهانما

۶۲۰، ۷۱۷

قصبه لرى اولسه كر كدر . عمومى يوقاريدى سويله ندىكى كى Coracesiam خرابه لرى
موقعنده سلجوقى سلطان علاء الدين طرفندن انشا ايدلمشدر . ابن بطوطه ۷۳۳
(م ۱۳۳۳) تاريخنده سوريه دن بورايه چيقمش وبوراسنى اوزمان اسكندريه ايله
تجارت ايتمكده اولان اك بويوك ليمان اوله رق تعريف ايتمشدر . شهر ك يوقارى
قسمنده ينه علاء الدين طرفندن انشا ايدلمش غايت مستحكم بر قلعه واردى ، كه ابن
بطوطه بوراسنى ايجه تدقيق ايتمشدى . فقط زماننده علائيه نك قره مان بلكى
عائد اولدىنى اكلاشيلور .

علائيه نك ۱۰۰ ميل غربنده واقع وكورفكزك منتهاسنده كائن ايكنجى ليمان اولان
آنطاليه اهل صليب اردولرينك فلسطينه متوجهاً سفائنه اركاب ايدلدىكى محل اولمقله
معروف ومشهوردر . بوراسى ظريف بر قصبه ايدى . ياقوت آنطاليه نى دياررومك
باش ليمانى ديه طانيور . مستحكم قلعه لر ومحصولدار اراضى ايله محاط ، باغلىرى
مبذول اولدىغى سويله يور . سلطان قلنج آرسلان بوراده كنديسى ايچون تپه
اوزرنده دكزه ناظر بر سراى ياپدىرمش . ابن بطوطه بوراده بالخاصه مينا
محلەسندى وليمانك آلت طرفنده اقامت ايتمكده اولان خرستيان تاجرلره تصادف
ايتمشدر . بونلرك محلە لرى بر سور ايله قوشانمش اولوب هر تجارتك بازار محلەندى
كنديسنه مخصوص برسوقاغى بولندىغى علاوه ايدىيور . شهرده بر يهودى محلەسى ده
وارمش ، مسلمانلر سه آريجه كندى محلە لرنده بولنمقده اولوب كندىلرينه مخصوص
جامع ويا مدرسه لردى وارمش . اهل صليب تاريخلرنده اسمى Satalia ، Attaica
صورتندى كچمكده اولان انطاليه تيمور سفر نامه لرنده آداليه نامى آلتندى صيق صيق
ذكر اولنمقده در . كذا على بن يزدك نقله كوره بونك غربنده استانوس (بوكونكى
قورقو ايلي) قصبهسى واردركه جهانما بونى استاناس ديه يازىيور . [۱]

تسكك شمانده اكرى دور ، بوردور ، بكشهر وآق شهر اسمنده كى دوت

[۱] انجیلده (مهد جدید) Attalica حواری مکتوبلری ۲۵ ivactx ، یاقوت !

۳۸۸ ، ابن بطوطه ii ۲۵۰ - ۲۵۸ ، جهانما ۶۱۱ - ۶۳۸ - ۶۳۹ ، علی بن یز ،

۴۴۷ - ۴۴۹ .

کولک اطرافنده کی حوزیه حمید بکی حاکم دی . ابن بی بی نک روایتہ کورہ سلجوقلر زماننده لوا مرکزی بوروغلی (احتمالاً کری دور کولک غربنده کی اولوبورلو) بیزانسیلیرجه Sazopolis یا خود Apolonin ایدی .

قدیم مسلمان تاریخلرنده صیق صیق بخی کچن آنطا کیه (پسیدیا آنطا کیه سی) تورکلرک زماننده یالواچ اسمنی آلمش اولوب ا کری دیر و آقشهر آره سنده کی اوواده کائندر . ۸۵ (م ۱۴) نجی عصرده کی مستوفی به کورہ بوحوالینک مقر اداره سی کندی اسمنده کی کولک جنوب منتهاسنده واقع ا کری دور و یا ا کری دیر (قدیم Prostanna) شهر ی اولدینی آنکلاشیلور . ابن بطوطه بوراسنی ای انشا ایدلمش ظریف بازارلره مالک ، صولری بول باغچه لره محاط بویوک بر موقع دیه تعریف ایدیور . و کولده تجار قایقلرینک ایشله دیکنی ، بونلرک بوصورتله جوار محللره اشیا نقل ایتدکلرینی و آقشهرله بکشهر کوللری ساحلنده کی قصبه لره تجارت ایتدکلرین علاوه ایدیور .

بکشهر قصبه سی (بیزانسیلرک Karallia) کندی اسمنده کی کولک آیاغی اوزرنده واقع ولوب جهانمایه کورہ سلطان علاء الدین سلجوقی طرفندن انشا ایدلمشدی . ایکی قاپولی طاش برسوره ، برجامعه و ظریف حماملره مالکدی . کذا آلا رغه اسمنده بر بازار محلی ده واردی . ا کری دیرک قربنده ، کندی اسمنده کی کول کنارنده بوردور واقع اولوب بو افاق قصبه ابن بطوطه نک روایتہ کورہ ایچریسندن برچوق صولر کچن باغچه لره مالک و یاقینده کی تپه اوزرنده کائن برقله ایله محفوظدی . ا کری دورک جنوبده کی اسپارطه جهانماده صوک زمانده حمید ایلینک مرکزی اولوق اوزره کوستریلیور . ابن بطوطه بوراسنی سپارطه دیه یازار وچوق باغچه لره مالک برقله ایله محفوظ ای انشا ایدلمش بنالره مالک برقصبه دیه تعریف ایدیور . بیزانسیلرک باریس Baris دیدکلری قصبه بوراسی اولوب بو کونکی تلفظی عمومیتله اسپارطه در (۲)

(۲) سپارطه و با اسپارطه رومعه اسپاریدادن عرفدر . آشاغیده کی ازمد وازنیک حقنده کی شرحلرده باقیله .

آقشهر كولى ، ابن خروادبهك باسيليون ديدىكى ويزانسليلرك قرق شهيدلر كوى ديه طانيدينى يردر. بونك غربيده بويوك قره حصار قلعهسى واردركه تيمورك سفرنامه لرند آق شهرله برلكده صيق صيق آدى كچر . على بن يزدك روايتنه كوره بوراسى تيمورك آققره ده مغلوب ايتدىكى طالعسر عثمانلى سلطانى يىلدىرم بايزيدك ۸۰۵ هـ (۱۴۰۳) ده سكتة قلىدن وفات ايتدىكى يردر . كرك آقشهر ، كرك قره حصار مستوفى طرفندن بو اسمده مشهور بر جوق ديكر قصبه لر آره سنده ذكر اولمقدهدر . شمعى اطرافنده يتيشن كليلى مقدارده آفونه اضافة آفون قره حصارى توسيم ايدىلن ير ، روملرك Primnessos ويا acroenos ديدكلرى محله كائندر . محلى تواتر وعنه يه نظراً قديم امويلر دورنده بيزانسه قارشى واقع اولان حربلرده شهرت آلان بطال غازى بو جوارده كى محاربه لرك برنده اولمشدر . فقط المзде اك قديم تاريخى منبع اولان طبرى يالكز ۱۲۲ هـ (م ۷۴۰) ده عبد البطالك ديار رومده شهيد دوشديكى سويله يور ، فقط موقعنه دائر ايضاحات و يرميور . (۱)

حميد ايلينك شمال وغربيده كرمان ويا كرمان بكنك حكم ايتدىكى اراضى واردى ، كه بورانكده مقرى كوتاهيه (Cotyeum) ايدى عرب تاريخچيلرى بوراسنى يوقايرده سويلنديكى كى « كوتيه » يازيورلردى ، فقط بويزانس قصبهسى

(۱) ابن بى ۵ ، ۲۱۲ ، ۲۵۱ ، ۲۸۳ ، ابن بطوطه ii ۲۶۵ - ۳۶۶ مستوفى ۱۶۲ ، ۱۶۳ ، ۱۶۴ . جهانما ۶۱۸ ، ۶۱۹ ، ۶۴۰ ، ۶۴۱ . على بن يزد ii ۴۵۷ ، ۴۵۸ ، ۴۸۹ ، ۴۹۲ . راسه ي عىنى اثر ۸۷ ، ۱۳۹ ، ۳۹۴ ، ۴۰۱ ، ۴۰۶ . طبرى ii ۱۷۱۶ بطال غازينك مزارى ۱۱ م ۱۷ هجى عصرده قره حصارك شمالنده كوتاهيه نك شرقه دوغرى ۵۰ ميلدن فصله مسافه ده كائن سيد غازيده موجود اولديغى جهانماص ۶۴۲ كوسترمكندهدر . بوكون قيرشهرده كوستريليور . پسيدا انطا كيه سنى قديم عرب مؤرخلرى اكثر يا ديكر انطا كيه لرله بالخاصه سوريه انطا كيه سيله قارشديرمغه متماثلدير . يعقوبى تاريخنده (i ۱۷۷) انطا كيه المحترقه « يايق انطا كيه دن بحث ايدىيور ، كه بوراسى پسيدا انطا كيه سى اولسه كركدر . عىنى مؤلف (ii ۲۸۵) ۴۹ هـ ، ۶۶۹ ده ياپيلان برآين دن بحث ايدر كن انطا كيه السودا = يانيق انطا كيه اسمتى قوللانيور ، كه بوراسى ده ايسوريا انطا كيه سى اواسه كركدر .

داها اولدن خراب اولمش اولسه کرکدر . جهاننامه کوره قرون وسطی دورنده انشا ایدلمش اولان کوتاهیةنک بانیسی کرمان حکمداریدر . ابن بطوطه بوراسنی حیدود یاتاغی دییه کوسترییور . بوراسنی ۸۵ (م ۱۴) نجی عصرک نهایتده کی تیمور سفرنامه لرنده صیق صیق ذکر اولمقدهدر . چونکه بوراسنی برزمان تیمورک قرارگاهی اولمشد . کوتاهیةنک ۱۰۰ میل شرقنده ساقاریه نک یوقاری قوللری یاقینده بویوک سیبریحصار قاعه سی واردر ، که تیمور بوراسنی ده برمدت قرارگاه اتخاذا ایتمشد . قصبه نک تورکجه اسمی سیفریحصاردردر ، که (قزوینی سیبریحصار دییه یازیور) . صوکره لری یوسیننیانوپولیس پالیسا نامنی آلان پسینوس اسمنده کی روماقصبه سنک بولندینی محله کاشندر . قزوینی بوراده ۷۵ (م ۱۳) نجی عصرده بیعت قنانونوس اسمنده مشهور برکلیسا بولندیغنی ونفس طارلغنه طوتولان حیوانلر کلیسانک اطرافنده یدی دفعه طولاشدیرینجه خسته لنگ زائل اولدیغنی وحیوانلرک اعاده عافیت ایتدیکنی قید ایدیور . سیوریحصارک جنوبنده یوقاریده ص ۱۳۷ بحث ایتدیکنمزمعموریه (آموریون) که بوکونکی «آصار قلعہ» موقعنده ایدی . بوراسنی مستوفی ۸۵ (م ۱۴) نجی عصرده داها اولدجه اهمیتی محافظه ایدن برقصبه کوسترییوردی . وعلاء دیورکه ، تعیین ایدمه مدیکی برسیبه بناء ، خلق بورایه انکوریه ویا آنقوره (آنقره) آدینی ویریورلرمش ، جهاننامه بو غریب یا کلش اسمی تکرار ایدیور ، یالکز کندینه کوره قصبه اصل آنکوریه (آنقره) اولوب خلق بوراسنی (عموریه) دیرلرمش . کرمانک جنوب شرقی طرفنده یوردی (لاثودیقیا آتلیقوم) واردر ، که تورکلر بورایه بول سولرندن دولایی دکزلی آدینی ویرلر ، بوراسنی ایوم اسکی حصار دییه ده معروفدر . ابن بطوطه یدی جامعله مکمل بازارلره مالک بویوک برشهردییه کوسترییور . لادیقک روم قادینلری پاموق قوماشلردوقورلر ، صوکره بونلری آلتین صرمة ایله ایشلهرلر وبو ایشلمه لرله پک کوزل البسه لر یاپارلرمش . جهاننامه شهرک اسکی اسمی لادیقیه دیه کوستریلیور . [۲]

[۲] قزوینی ii ۳۵۹ ، ابن بطوطه ii ۲۷۰ ، ۲۷۱ ، ۴۵۷ ؛ مستوفی ۱۶۲ علی بن

منتشا بىكى اراضيسى داخلىنىدە ابن بطوطە بىر برىنە جوار مغلە ، مىلاس وبارجىن قىصبەلىرىنى زيارت ايتىشدر . بك مفردە (قديم Mobolla) اوطورمقده اولوب بوراسى امارتك مقرى ايدى . ابن بطوطە بوراسىنى ظريف بر قىصبە اولقى اوزرە تعريف ايدىيور . مېروس (Milos) ويا ملىسوس (دىخى باغچەلك ، مېوہلىرى صولرى بول بويوك بر شھردى . مىلاسدن بر قاچ ميل مسافەدە واقع بارمېن) بوكون حصارلق نامىلە معروف بار كىايا) دىخى بىكى انشا ايدىلش بر قىصبە اولوب تپە اوزرنده واقع كوزل بر جامعە و صاغلام اولرە مالكدى . منتشانك شرق طرفندە ابن بطوطە كوزل قىصبەسىنى زيارت ايتىشدر ، كە بوراسىنى مستوفى كول نامىلە اورتە جسامتدە بر قىصبە اوله رق تعريف ايدر ، تيمورك سفر نامەلرنده دىخى بىخى كچمكدەدر . بطوطە بوراسىنى هر طرفى ، كنارندە كاڭن بولوندىغى كولك صولرىلە محاط و كول دىخى تماماً سازلقلارلە مستور بر حالە اوله رق تعريف ايدىيور . تك بر قالديرىم كول كنارندن قىصبە يە كىدييور و قىصبەنك يوقارىسندە تپەنك تام ذروەسندە مستحكم بر قلعة واردى . منتشانك شمال جهتندە اليوم (Dounas) دىنن ولادىقنن (لائودىچيا آنتىقوم) بر بوچوق كون مسافەدە واقع حص طواس قلعهسى واردى . ابن بطوطە طواسى سور ايلە محاط بر قىصبە يە حاكم بويوك بر قلعه ايلە تعريف ايدىيور . و بر تواترە كورە حضرت محمدك اصحابىندن مشهور مھيب بورادە طوغمش [۳] .

منتشا بىكلىكى اراضىسنىك شىمالندە آيدىن امارتى بولونىوردى . مقرى تيرە (Teira) ايدى . آيدىن آمىرىنى بورادە زيارت ايتىش اولان ابن بطوطە بوراسىنى باغچەلىرى چوق ، صولرى بول كوزل بر شھر دىە تعريف ايدىيور . كذا تيرەنك بر كونلك شىمالندە بىركى Pirgion قىصبەسندن كچمشدر . بوراسنىك بويوك وھىيتلى آغاچلىرى مدح ايدىيور . آمىرە ويا كوزل حصار قىصبەسى بىزالسك Tralleie

يزد ii ۴۴۸ ، ۴۴۹ ، جهانما ۶۳۱ ، ۶۳۲ ، ۶۳۴ ، ۶۴۳ .

[۳] ابن بطوطە ii ۲۶۹ ، ۲۷۷ ، ۲۷۸ ، ۲۷۹ ، ۳۸۰ ؛ مستوفى ۱۶۳ ؛ جهانما

۶۳۸ على بن يزد ii ۴۴۸ .

قصبه سی یرنده اولوب ایکنجی درجه ده بر قصبه ایدی . ساحلده کائن افسوس
قدیم عرب جغرافیاجیلرینه کوره آفاسوس ویا آباسوس دیه معروف وقرآن
کریمده ذکر اولونان اصحاب کهفک مغاره سنک بولندیغی محل اولق اوزره مشهور
ایدی . (سوره ۱۸ ، ۸ نجی آیت) صو کره لری قصبه (آیانلوغ و آیاصلیغ) دیه یازیلان
آیانلوغ اولمشدرکه روحه Agion theologon اسمندن محرفدر . بونکده وجه
تسمیه سی بوراده ایمپراطور ژوستینیان طرفندن اعزه دن یانی ته ثولوغوس نامه
بر بویوک معبد انشا ایدلمش اولسیدر . بو کلیسا ۷۳۳ هـ (م ۱۳۳۳) ده ابن بطوطه
طرفندن زیارت ایدلمشدر . بطوطه بونک هر بری اون آرشون طولنده اعتنا ایله
ایشلمش بویوک طاشلردن انشا اولندیغی سویله یور . باشقه بر کلیسا مسلمان
فتحنندن صو کره جامعه تحویل ایدلمشدی . بو چوق کوزل بر بنا ایدی . دیوارلری
مرمر لرله مزیندی . دوشمه سی بیاض مرمردن ودوقوز قیودن مرکب ، اوستی
قورشونله اورتیلی ایدی . بطوطه ، زماننده آیانلوغک ۱۵ قابوسی اولدیغی جوارنده
مدرس طاشه رق دگزه دو کولیور . شهرک اطراف یاسمین باغچلری وباغلقلرله
محاطدر .

آیدینک دیکر بویوک لیمانی تورکلر طرفندن ایزمیر ویا ازمیر دینلن شهر
ایدیکه تیمورلنک طرفندن ۹ هـ (م ۱۵) نجی عصرک ابتدالرنده Hospitalia شوالیه
آلمشدی ۷۳۳ هـ (م ۱۳۳۳) ده بوراده بولونان ابن بطوطه داها او وقت
قسم اعظمنی خراب بر حالده کوسترییور . شهرک یانی باشنده کی تپه اوزرنده بویوک
بر قلعه واردی و بو لیماندن آیدین بکی یزانسلیلری تعجیز ایتک وجوار خرسیان
قصبه لرینی یاغما ایتک ایچون کیلر کوندرمک اعتیادنده ایدی . بو قصبه لردن بری
صاروخان ایلی ساحلنده کی فریه (Phocia) کاشندی . بوراسی صو کره لری تیمور
زماننده مسلمان قلعه سی دیه کوستریلیور . فقط ابن بطوطه بوراسنی او
وقتلا کفره یعنی جنویزلر النده اولق اوزره کوسترییور . صاروخانک مقری
مغنیسیا «روحه Magnesia» درکه بطوطه بوراسنی بر تپه یه یا صلا نتمش اطراف چوق ،
چوق باغچه لرله محاط کوزل بر شهر اوله رق کوسترییور و صاروخان امیرینک مقری ده

بوراسى ايدى ، دىيور . تيمور سفرنامەلرنده مغنيسا جوارنده كى قطعە صاروخان صاروخان ايلي نامى آليوردى . [۱]

صاروخانك شمانده قرەسى ويا (قرە عيسى) بىلكى اراضيسى واردى كە مقرى برغمە (Pergamos) ۷۳۳ ھ (م ۱۳۳۳) در . بوراسنى زيارت ايتمش اولان بطوطە شەرك قسم اعظمى خراب اولەرق فقط جوارده كى بر تپەنك زروە سنده كائن عظيم بر قلە ايله محفوظ بر حالده كوسترييور . كذا كنديسنك زيارت ايتدىكى بالىكسر دىخى مكمل چارشيلە مالك ، بنالرى كوزل وصاغلام نفوسى چوق بر قصبە ايدى . فقط اوزمان داها بر جامع يوقدى . حالبو كە قرەسى حكمدارى دومور ويا تيمور خان اكثريا بورادە اقامت ايدىيوردى وشەرى دە پدى انشا ايتمشدى . صوكرەلى شەرى تيمور سفرلرنده صيق صيق ذ كر اولونور . ابن بطوطە بالىكسردن اوزمان عثمانلى دولتنك پايتختى اولان بروسىه عزيمت ايتمشدر . بو دولت داها اوزمان دىكر اون توركن بىلكى كۆلكە دە براقەيە ضبط وتسخير ايتەيە باشلامشدى . بروسە كوزل بازارلە وكنيش سوقاقلە مالك بويوك بر قصبە حالە كلىشى . شەرى واسع باغچەلرە محاط ايدى . داخلىدە بويوك بر محزن اولوب بورادن بريكديريلان صو بوتون اولرە توزيع اولو . نوردى . بروسە دە برى ار ككلرە ، دىكرى قادينلرە مخصوص ايكي يە منقسم بر خستە خانە واردى . بورادە خستەلر مجانا آعاشە وتداوى اولونوردى . صىجاق بر حامى دە واردى . بطوطەنك زيارت ايتدىكى عثمانلى حكمدارى اورخان (يىلدىرم بايزيدك بويوك باباسيدر .) ايدى واو زمان پايتختك اك ھم آبدەسى پدى سلطان عثمانك تربەسى ايدى كە اولجە يرندە كليسا اولان بر محله دفن ايدلمشدى .

بروسەنك تقريباً ۵۰ ميل قادار غربندە واقع *مخاليج* Miletopolis - كە

[۱] ابن بطوطە ii ۱۹۵ ، ۳۰۷ ، ۳۰۸ ، ۳۰۹ ، ۳۱۲ ، على بن يزد ii ۴۶۶ ، ۴۶۸ ، ۲۷۰ ، ۴۸۰ ، جہانما ۶۳۴ ، ۶۳۶ ، ۶۳۷ . رامسەى معلوم اثرى ۱۱۰ ، ۲۸۸ ، ياقوت i ۹۱ ii ۸۰۶ ايانلوغدە كى اصحاب كہف مغارەسى حقندە مسلمانلر زمانندە فلسطين اسملى تدقيقاتە باقىلە ص ۲۷۴ .

بیزانسلیلر Micheelitze دیرلردی - تیمور سفرنامه لرنده و جهاتنامه صیق صیق
ذکری کچر، فقط عثمانلی اولیکه سنک ۷۳۳ «م ۱۳۳۳» ده اک مهم شهری ازین
ایدی، که بوراسی سلطان اورخان طرفدن بیزانسلیلردن آلمشیدی. اسکی عرب
جغرافیونک نیکیا دیدکلری نیکه آتورکلرجه یازانیق ویا ازینی دییه معروفدی.
بطوطه ازینی کولنی سازلرله مستور کوستریور، کولک شرق منتهاسنده قصبه
بولونویور. وشهره صو اوزرندن تک برقالدیرم ایله کچیلیوردی. بویول عینی زمانده
آنجق تک برآتلی نک کچه بیللرجه قادار داردی. اصل قصبه نک قسم اعظمی خراب
بر حالده ایدی. فقط اطرافنده بر چوق باغچلر واردی، دوت طرفی آیری
آیری دوت صو ایله محاطدی. هرایکیسی آره سنده اوزرندن متحرک کوپرلرله
کچیلن سودولی صندوقل واردی، دیور. ازینقک شمانده ازمیت واردر که اسکی عرب
مؤلفلری بوراسنی «نیکمودیا» دیه طانیلردی تورکلرسه جهاتنامک یازدینی کبی
ازتکمید دیرلردی، بو اسم صو کره لری قیصالتیلر بو کونکی ازمیت شکله
کیرمشدر. نه ابن بطوطه نه ده دیگر مؤلفلر بو شهر حقنده هیچ بر تفصیلان
ویرمیور. [۲]

قیزیل احمدلی ایلی قره دکزک استانبول بوغازی جوارندن سینوبه دوغری
اولان ساحل قسمی بویجه امتداد ایدر. ابن بطوطه ازینقن قالقوب تورکلرک
سقاریه دیدکلری سانغاریوس نهرینی کچدکن صو کره واصل اولدینی بویوک
شهر مطرنی ویا مدرنی شهری و قدیم (Modrene) ایدی. بوراسنی اولدقجه
مهم جسامتده بر قصبه دیه کوستریور. جهاتنامه ده اسمی کچر. مدرنی نک شمال

[۲] ازتکمید بیزانسلیلرک Isnikomidien دن محرفدر. ازینقک Isnikca دن محرفدر
اولدینی کبی. ابن بطوطه ii ۳۱۵، ۳۱۶، ۳۱۷، ۳۲۲، علی بن یزد ii ۴۶۶، جهاتنامه
۶۳۱، ۶۵۶، ۶۶۱، ۶۶۲، رامسه ی مذکور اثر ۱۷۹ ابن بطوطه نک مشهور یکی
چری تشکیلاتی مؤسس سلطان اورخان حقنده کی ایضاحاتی یک مراقلیدر. بطوطه بو حکمدارک
۱۰ تورکمن یکی ایچنده اک قدرتلیسی اولدیغنی سویلر. یوز قلمه یه مالک اولدیغنی و داتا
حدود بویلرینی تفتیش و آقینلر اجراسی ایله مشغول اوله رق هیچ بر قصبه ده برآیدن فضله
قالادیغنی نقل ایدر.

شرقيىسىندەكى بولى (claudiopolis) قىصبەسىنى اولدۇقچە بويۇك برنەر اوزرىندەكائن اولدىغىنى كوستەريپور . بورادن بر كوناك مسافەدە كىرمەدە ويا كىردە بولى اوووسى اوزرىندە كوزل پازارلار ، كىنىش سوقاقلارە مالك بويۇكچە بر قىصبە ايدى وەرە ملك كىندىنە مخصوص بر مەخلەسى واردى . ۷۳۳ ھ ۱۳۳۳ م كىرمەدە بولى بىكلىكنىك مفرى ايدى واحتمال قىزىل احمدلى ايلنىك ياش شەرى ايدى .

اولىكەنك شرق قىسمىندە قىسطنىونىيە ويا قىسطنىونى (Kastamon) شەرى واردى كە مستوفى بوراسنى اورتە جسامتدە بر شەر دىە تەرىف ايدىيور . ابن بطوطە ايسە بوراسنى آنادولىدە كوردىكى قىصبەلر كاك بويۇكى اولىق اوزرە كوستريپور . بورادە ما كولات ھەم اوجوز ، ھەم بولدى ، دىيور . قىصبەنك شەل شرقندە صنوب وياسىنوب (Sinope) بويۇك لىمانى واردى كە بطوطە قىرمە كىتمك اوزرە بورادن كىمىيە يىنىشدر وويردىكى مەلوماتدن سىنوبك او چ طرفدن دكزلە محاط اولدىغىنى وشەرك يالكىز شرق طرفدە واقع تك بر قاپى دن كىرلىدىكىنى او كىرە نيورز . بوراسى كوزل وغلەك بر لىمان اولوب اىچە عسكرلە محفوظ ايدى . قىبەسى مرمر ستوندىە مستند برجامدە كورولوردى . حضرت پىغمبرك صحابەلردن واسلامىتە اك اول مؤذنك ايدن بلال حبشىنىك مشهور تربەسى خلىق زيارىكاهى اولمشدر .

قىسطنىونىنىك اللى ميل قدر جنوبىندە كائن بىزانسلىلر ك - gangre germauco polis شەرى واردى كە توركلر بورايە كىغرى دىرلر . اسكى عرب تارىخلرىندە بو اسم « غىجرە » دىە مقىددر . اموى خلفاسندن ھشام زماندىە مسلمانلر بورايە قادار آقىنلر اجرا ايتمشلردر . بوراسنى غىجرە دىە قىد اىچون قزوینى شەرك نەر مقلوب اوزرىندە اولدىغىنى سويلر . مقلوب ترسنە دونمش دىمكدر كە بوندن مقصد نەرك دىكرلرى خلافتە جنوبدن شەلە دوغرى آققندە اولسىدر . قزوینى ۴۴۲ھ ، ۱۰۵۰ م كىغرىنىك برزلزلە نتيجه سندن ھەن باشدن باشە خراب اولدىغىنى علاوہ ايدىيور . نھايت قىزىل احمدلى ايلنىك قىصبەلرى فەرىستىنى اتمام ايتمك اوزرە قىرمەصار كلر كە جھاننامدە ذ كر اولدىغىنە بناء بورادەدە قىدى لازمكلر . قىسطنىونى ايلە كىغرىنىك تام اورتە سندن كائىدر . احتمال مستوفىنىك ص ۱۴۹ دە ذ كر ايتدىكى

قوشحصار اولسه کرکدر بویوک طوز کولی کنارنده عینی اسمده کی قوچحصارله قاریشدیرمشدر . [۱]

آنادولی بی قطع ایدن بوپوک آنا یولاری حقنده برقصده کوسترین طرسوس
- استانبول خطی ایله سیواس - تبریز استقامتنده کی یول مستثنا اولمق اوزره آله
ایشه یارایه جق هیچ بریول تعریفنامه سی یوقدر [۲] . جهاننامه سیواس مرکز
اولمق اوزره بورادن هر طرفه برقاق یول و بونلرک اوزرنده بر طاقم کوی و منزل
نقطه لری ذکر ایدلمشدر که بونلردن بر چوغی بوکون خریطه اوزرنده کوروله بیلیر.
فقط مع التأسف چوق کره آره ده کی مسافه لر قید اولنماش اولدینی ایچون بو
تعریفنامه لردن کافی درجه ده معلومات استخراجی ممکن دکدر .

«کوی لومنه بخ» دوه نیمه

[۱] مستوفی ۱۶۳ ، ۱۶۴ ابن بطوطه ii ۳۲۵ ، ۳۳۲ ، ۳۳۶ ، ۳۳۸ ، ۳۴۱
 ۳۴۸ جهانغا ۶۴۵ ، ۷۴۶ ، ۶۱۸ ، ۶۴۹ ، ۶۵۱ ، ۶۵۲ یاقوت ii ۴۷۵ قزوین
 ii ۲۶۸ طبری ii ۱۲۳۶ .
 [۲] جهانغا ۷۲۷ ، ۶۲۸ .